

Sygn. akt: I C 104/17 upr.

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2017 r.

Sąd Rejonowy w Szczytnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Sylwia Staniszevska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Dorota Cichorz-Dąbrowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 maja 2017 r. w S.

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w W.

przeciwko M. S.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanej M. S. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 1029,59zł (tysiąc dwadzieścia dziewięć zł 59/100 gr) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 10.10.2016r. do dnia zapłaty,

II. oddala powództwo w pozostałej części,

III. koszty procesu między stronami wzajemnie znosi,

IV. nadaje wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt I C 104/17

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł pozew domagając się zasądzenia od pozwanej M. S. kwoty 1591,59 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że pozwana zawarła z powodem umowę pożyczki na podstawie, której pożyczkodawca zobowiązał się udzielić pozwanemu pożyczkę w kwocie 1000 zł. Pozwana zobowiązała się zwrócić pożyczkę zgodnie z harmonogramem spłaty pożyczki wraz odsetkami umownymi w wysokości 10% w stosunku rocznym. Wraz z każdą ratą pozwana zobowiązała się zwrócić opłatę przygotowawczą w kwocie 390 zł, którą rozdzielono proporcjonalnie do liczby rat. Na kwotę dochodzoną pozvem składa się: kwota 1000 zł stanowiąca sumę niespłaconych rat kapitałowych, kwota 29,59 zł skapitalizowane odsetki umowne, kwota 123 zł tytułem ogółu kosztów przygotowania i wysyłki monitów, wezwania do zapłaty, ostatecznego wezwania do zapłaty, kwota 49 tytułem kosztów przekazania sprawy do postępowania windykacyjnego, kwota 390 zł tytułem opłaty przygotowawczej.

Pozwana nie złożyła odpowiedzi na pozew, nie stawiała się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę pomimo prawidłowego zawiadomienia, nie złożyła żadnych wyjaśnień w sprawie ani nie żądał przeprowadzenia rozprawy w swej nieobecności.

Sąd ustalił, co następuje:

(...) S.A. z siedzibą w W. zawarł z pozwaną umowę pożyczki o nr (...). W ramach umowy pozwana otrzymała kwotę pożyczki w wysokości 1000 zł, którą zobowiązała się zwrócić w terminie 6 miesięcy od daty wypłaty pożyczki w 6 ratach miesięcznych wraz z odsetkami umownymi w wysokości 10 % w stosunku rocznym i opłatą przygotowawczą w wysokości 360 zł, którą rozdzielono proporcjonalnie do liczby rat, zgodnie z harmonogramem.

W umowie wskazano, że opłata przygotowawcza stanowi koszt czynności związanych z przygotowaniem umowy pożyczki, na które składa się m.in. koszt obsługi dostarczenia i podpisania umowy pożyczki u klienta, badanie zdolności klienta do spłaty pożyczki. W umowie zastrzeżono także, że w razie opóźnienia przez klienta w spłacie rat pożyczki, pożyczkodawca jest uprawniony do podjęcia działań upominawczo windykacyjnych, których koszt ponosi pożyczkobiorca w wysokości: koszty przygotowania i wysyłki monitu – 25 zł, koszty przygotowania i wysyłki wezwania do zapłaty – 49 zł, koszt przygotowania i wysyłki ostatecznego wezwania do zapłaty – 49 zł, koszt przekazania sprawy do postępowania windykacyjnego – 49 zł. W dniu 29.07.2016 r. powód wystosowała monit do pozwanej, w dniu 16.08.2016 r. wezwanie do zapłaty, w dniu 1.09.2016 r. ostateczne wezwanie do zapłaty a w dniu 19.09.2016 r. wypowiedzenie umowy pożyczki i ostateczne wezwanie do zapłaty. (dowód: dokumenty.17- 29)

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z normą art. 339 k.p.c. jeżeli pozwany nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na rozprawę albo mimo stawienia się nie bierze udziału w rozprawie, sąd wyda wyrok zaoczny. W tym przypadku przyjmuje się za prawdziwe twierdzenia powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie lub w pismach procesowych doręczonych pozwanemu przed rozprawą, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. Przewidziane w art. 339 § 2 k.p.c. domniemanie prawdziwości twierdzeń powoda dotyczy wyłącznie strony faktycznej wyroku i nie obowiązuje w zakresie prawa materialnego. Domniemanie to zastępuje jedynie postępowanie dowodowe i to tylko wówczas gdy twierdzenia powoda nie budzą uzasadnionych wątpliwość. Wobec tego, że działanie z art. 339 § 2 k.p.c. nie rozciąga się na dziedzinę prawa materialnego, obowiązkiem sądu rozpoznającego sprawę w warunkach zaoczności jest rozważenie, czy w świetle przepisów prawa materialnego twierdzenia strony powodowej uzasadniają uwzględnienie żądania. (por. Wyrok SN z dnia 31.03.1999 r. (...) 176/97)

W sprawie niniejszej pozwana nie zajęła merytorycznego stanowiska co do żądania pozwu. Zważywszy na treść przepisu wyżej przywołanego przyjąć zatem należało, że zachodzą podstawy do wydania wyroku zaocznego. Jednak, jako że okoliczności faktyczne przytoczone przez powoda w pozwie wzbudziły wątpliwości Sądu, żądanie powoda w kształcie przez niego zgłoszonym nie mogło zostać uwzględnione.

Podstawę faktyczną pozwu w niniejszej sprawie stanowiły umowy pożyczki zawarte przez powoda i pozwaną. Samo zawarcie umowy przez strony uznać należało za niewątpliwie. Potwierdza to bowiem umowa pożyczki załączona do pozwu wypłatę pozwanej wskazanej w treści pozwu kwoty. Powodowi zgodnie z umową należą się odsetki umowne w wysokości 10 % w stosunku rocznym od kwoty udzielonej pożyczki.

O odsetkach od kwoty 1029,59 zł Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c., zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Następnie Sąd wskazuje, iż w przedmiotowej sprawie wątpliwości wzbudziła argumentacja pozwu związana z dochodzonymi roszczeniami w kwocie 123 zł tytułem ogółu kosztów przygotowania i wysyłki monitów, wezwania do zapłaty, ostatecznego wezwania do zapłaty, kwota 49 tytułem kosztów przekazania sprawy do postępowania windykacyjnego, kwota 390 zł tytułem opłaty przygotowawczej. W tym miejscu należy wskazać, iż kontrola umowy

pod kątem funkcjonowania ich w jej treści zapisów niedozwolonych może być przeprowadzona incydentalnie, w konkretnej sprawie (por. Cz. Żóławska w: G. Bieniek [red.], Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania. Tom 1, Warszawa 2005, str. 144-145).

W pierwszej kolejności Sąd zauważył, iż powód nie przedłożył stosownych dokumentów, z których wynikałby konieczność zwrotu przez stronę pozwaną kwoty 123 zł tytułem ogółu kosztów przygotowania i wysyłki monitów, wezwania do zapłaty, ostatecznego wezwania do zapłaty, kwoty 49 zł tytułem kosztów przekazania sprawy do postępowania windykacyjnego, kwoty 390 zł tytułem opłaty przygotowawczej.

W umowie wskazano, że opłata przygotowawcza stanowi koszt czynności związanych z przygotowaniem umowy pożyczki, na które składa się m.in. koszt obsługi dostarczenia i podpisania umowy pożyczki u klienta, badanie zdolności klienta do spłaty pożyczki. W § 13 Umowy natomiast wskazano jedynie, iż w razie opóźnienia przez klienta w spłacie rat pożyczki, pożyczkodawca jest uprawniony do podjęcia działań upominawczo windykacyjnych, których koszt ponosi pożyczkobiorca w wysokości: koszty przygotowania i wysyłki monitu – 25 zł, koszty przygotowania i wysyłki wezwania do zapłaty – 49 zł, koszt przygotowania i wysyłki ostatecznego wezwania do zapłaty – 49 zł, koszt przekazania sprawy do postępowania windykacyjnego – 49 zł.

Wskazać należy, że zapisy umowy pożyczki odnośnie kwot przewidzianych za czynności windykacyjne, takie jak przygotowania i wysyłki monitu, przygotowania i wysyłki wezwania do zapłaty czy ostatecznego wezwania do zapłaty, przekazania sprawy do postępowania windykacyjnego, przedsięwzięte przez powoda, w zakresie obligującym pozwanego do ich pokrycia uznać należało za niewiążące strony niniejszego postępowania. Naliczanie opłat za monity, wezwania do zapłaty, przekazania sprawy do postępowania windykacyjnego nie uwzględniających rzeczywiście poniesionych kosztów związanych z czynnością windykacyjną narusza bowiem zakaz nakładania kar umownych dotyczących zobowiązań pieniężnych. Wyrokiem z dnia 09 października 2006 r. w sprawie XVII AmC 101/05 Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł bowiem o wpisaniu do rejestru klauzul niedozwolonych następującej klauzuli: „Opłaty dodatkowe, które ponosi Zleceniodawca: - (...) - za przyznanie okresu karencji w spłacie rat na 1 miesiąc – 50 PLN, - za przyznanie okresu karencji w spłacie rat na 2 miesiące – 100 PLN, - za wysłanie upomnienia za zwłokę w zapłacie raty – 20 PLN, - za wysłanie wezwania do zapłaty raty – 30 PLN, - za wysłanie przesądowego wezwania do zapłaty – 50 PLN, - za wizytę windykatorów w związku z brakiem spłaty 2 rat – 100 PLN - (...), - za telegram informujący o zadłużeniu przeterminowanym – 30 PLN, – za monit telefoniczny – 20 PLN - (...)”. Dodatkowo – w orzeczeniu z dnia 27 maja 2014 roku Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone klauzule umowne w postaci zapisów : W związku z tym postępowaniem, Pożyczkodawca ma prawo: a) wysłać wezwanie do zapłaty (monit) pocztą tradycyjną, przy czym opłata za jedno wezwanie obciąża pożyczkobiorcę i wynosi 100 zł (maksymalna liczba wezwań do zapłaty wysłanych pocztą tradycyjną w jednym miesiącu wynosi 30 sztuk); b) wysłać wezwanie do zapłaty (monit) pocztą email, przy czym opłata za jedno wezwanie obciąża Pożyczkobiorcę i wynosi 100 zł (maksymalna liczba wezwań do zapłaty wysłanych pocztą email w jednym miesiącu wynosi 30 sztuk); c) wysłać wezwanie do zapłaty (monit) za pomocą wiadomości SMS, przy czym opłata za jedno wezwanie obciąża Pożyczkobiorcę i wynosi 100 zł (maksymalna liczba wezwań do zapłaty wysłanych za pomocą wiadomości SMS w jednym miesiącu wynosi 30 sztuk); d) wezwać telefonicznie Pożyczkobiorcę do spłaty pożyczki, przy czym za każdy telefon do Pożyczkobiorcy Pożyczkodawca nalicza opłatę w wysokości 100 zł (maksymalna liczba wezwań telefonicznych nie może przekroczyć 30 w jednym miesiącu). (zob. sygn akt : XVII AmC 12374/1).

Cytowane klauzule niedozwolone uznać należało za analogiczne do tej zawartej w umowie łączącej strony, z mocy art. 479⁴³ k.p.c. w zw. z art. 385¹ k.c. ocenić jako niewiążącą powoda i pozwaną. W takim zaś stanie rzeczy klauzula ta nie mogła stanowić skutecznej podstawy żądania zgłoszonego przez powoda (w omawianym zakresie). Artykuł 479⁴² § 1 k.p.c. stanowi, że w razie uwzględnienia powództwa sąd w sentencji wyroku przytacza treść postanowień wzorca umowy uznanych za niedozwolone i zakazuje ich wykorzystywania. Natomiast zgodnie z art. 479⁴³ k.p.c., wyrok prawomocny ma skutek wobec osób trzecich od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy do Rejestru postanowień niedozwolonych prowadzonego przez Prezesa UOKiK. Oznacza to, że wyrok ma

przymiot rozszerzonej prawomocności materialnej, a więc również ustanawia powagę rzeczy osądzonej odnośnie do oceny objętego nim postanowienia w zakresie szerszym niż jedynie między powodem a pozwanym. Tylko skuteczność wyroku uznającego określone postanowienie za niedozwolone i zakazującego jego stosowania przez wszystkich przedsiębiorców stanowi o jakimkolwiek sensie kontroli abstrakcyjnej wzorca. Kontrola ta ma bowiem zmierzać do usunięcia szkodliwego postanowienia z obrotu prawnego poprzez wciągnięcie go na „czarną” listę niedozwolonych postanowień zawartą w Rejestrze. Skutek ten może być osiągnięty jedynie poprzez zakaz wykorzystywania szkodliwego postanowienia przez wszystkich przedsiębiorców i w odniesieniu do wszystkich wzorców. Zakaz skierowany wyłącznie pod adresem jednego przedsiębiorcy nie spełniałby zatem niezbędnego wymogu powszechności i z punktu widzenia ochrony interesu konsumentów jako grupy traciłby znaczenie. Pogląd ten znajduje, zdaniem jego zwolenników, oparcie normatywne zarówno w brzmieniu art. 479⁴² § 1 i art. 479⁴³ k.p.c., jak również w założeniach ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów, która stosowanie postanowień wzorców umów wpisanych do Rejestru kwalifikuje jako praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Jeżeli klauzula z wzorca umownego została wpisana do Rejestru, oznacza to, że postanowienia te są zakazane we wszystkich wzorcach umów, a zakaz stosowania niedozwolonych postanowień odnosi się do wszystkich przedsiębiorców, nie tylko do tych, przeciwko którym zapadł wyrok. Znalazło to potwierdzenie w orzecznictwie organu antymonopolowego, który stwierdził, że usunięcie z obrotu prawnego niedozwolonych postanowień wzorców ma nie tylko usunąć z obrotu prawnego takie postanowienia, lecz również uchronić konsumentów przed narażeniami na takie postanowienia w przyszłości w umowach zawieranych z innymi przedsiębiorcami.

Mając wszystko powyższe na uwadze - roszczenia pozwu w zakresie tych opłat Sąd uznał za naruszenie zakazu ujmowania takich postanowień w umowach, mające na celu obejście prawa. Wprowadzone do umowy klauzule abuzywne nie wiążą zatem konsumenta. Strony pozostają natomiast związane umową w pozostałym zakresie (art. 385¹ § 1 i 2 k.c.). Niedozwolone postanowienia umowne usuwane są z umowy automatycznie z takim skutkiem, jak gdyby nigdy nie zostały zastrzeżone, nie są wiążące od początku - ex tunc. (por. A. Olejniczak w: A. Kidyba [red.], Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania - część ogólna, LEX, 2010, komentarz do art. 385¹ kodeksu cywilnego). Zdaniem tegoż Sądu, niedopuszczalna jest bowiem sytuacja, w której korzystanie z takich zapisów umownych generowałoby dodatkowe źródło dochodów strony powodowej kosztem konsumenta, zwłaszcza, że opłaty te ustalone zostały ryczałtowo w oderwaniu od rzeczywistych ich kosztów. Nadto obciążanie dłużnika tymi kosztami jest sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco narusza interesy konsumentów, gdyż nie są to czynności niezbędne, zaś w ocenie Sądu koszty monitów mieszczą się w ramach obowiązku współdziałania przy wykonaniu zobowiązania przez wierzyciela zgodnie z art. 354 § 2 k.p.c.

Biorąc pod uwagę powyższe rozważania Sąd oddalił pozew w pozostałym zakresie. Powód nie udowodnił by takie opłaty rzeczywiście poniósł.

Ponieważ żądania zostały uwzględnione częściowo sąd koszty procesu między stronami wzajemnie zniósł na mocy art.100 k.p.c.

Mając na uwadze treść art. 333 § 1 pkt. 3 k.p.c. Sąd nadał wyrokowi rygor natychmiastowej wykonalności.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)

S., dn. 5.06. 2017r.